

Morálka Západu: Španielsko môže držať Katalánsko v „otroctve“ - Rusko si však nesmie svoj historicky ruský Krym vziať naspäť

- editor007 | 26. května 2024

ŠPANĚLSKO: Katalánsko je azda najfascinujúcejšou a najzaujímavejšou oblasťou Španielska, ale napriek tomu vieme o ňom veľmi málo konkrétnych faktov. A to napriek tomu, že jeho hlavným mestom je Barcelona a napriek tomu, že táto Barcelona má svetoznámy futbalový klub - FC Barcelonu.

Aj Barcelonu ako mesto a aj jej klub vnímame len ako súčasť Španielska.

Až v ostatnom čase, keď z Katalánska čoraz silnejšie zaznievajú hlasy po odtrhnutí sa od Španielska a po vytvorení samostatného štátu, sa táto prekrásna krajina, ktorú obývajú sebavedomí, hrdí a národne mimoriadne uvedomelí ľudia, sa dostáva viac a viac do povedomia mnohých Európanov.

Aké je Katalánsko, kde leží, čím sa vyznačuje, aká je jeho história a čo ho odlišuje od zvyšnej časti Španielska?

Cataluña, ako to znie v španielčine a Catalunya, tak sa nazýva po katalánsky, leží na severovýchode Španielska, medzi Stredozemným morom a Pyrenejami. Úradnými rečami sú španielčina, katalánčina a aranézčina. Najvyšším vrchom je Pica d'Estats - 3143 metrov vysoký. Ku Katalánsku patrí ešte aj exkláva Llivia, ktorá je obklúčená francúzskym územím. Je to malé mesto v Pyrenejách, s necelými 2000 obyvateľmi.

Katalánsko má plochu 32 107 štvorcových kilometrov a je približne také veľké ako Belgicko. Žije v ňom 7,5 milióna ľudí.

V predhistorickom čase žili na jeho území Neandertálci a neskôr aj Cromagnonský pračlovek. V historickej dobe, začiatkom 1. tisícročia p.n.l., tam sídlili Iberi. Neskôr ovládli pobrežie tohto regiónu Feníčania a v 3. storočí p. n. l. prišli Rimania. Už v prvom storočí sa na území Katalánska, vtedajšej rímskej provincii Hispania Tarraconensis, začalo šíriť kresťanstvo. V roku 418, keď sa Rím už dlho nachádzal v agónii, tam prišli západní Góti a založili gótske kráľovstvo, ktoré existovalo až do roku 711 a rozprestieralo sa vo veľkej časti dnešného Španielska. Potom sa na území Katalánska vytvorili viaceré grófstva.

Na základe manželskej zmluvy medzi Raimundom Berengarom IV, grófom z Barcelony (ktorého grófstvo bolo takmer identické s dnešným Katalánskom) a Petronilou, dedičkou Aragónska, vzniklo v roku 1137 veľké kráľovstvo, známe ako Koruna Aragónska.

Ďalšími dynastickými spojeniami, ako aj vojenským dobytím ďalších území, sa toto kráľovstvo stalo v stredoveku na dlhú dobu najvýznamnejšou mocnosťou oblastí a území v okolí západného Stredozemného mora. Ekonomickým a kultúrnym centrom tohto kráľovstva bola jeho katalánska časť.

V roku 1469 si vzal Ferdinand, vládca Koruny Aragónska, za manželku sesternicu Izabellu, dedičku

kastílskeho kráľovstva (Madrid). Vošli do histórie ako katolícki králi. Za ich vlády padla v roku 1492 posledná arabska pevnosť v Španielsku - Granada. A vďaka ich fináčnej podpore mohol Kolumbus sa vydať na cestu k brehom Ameriky ešte v tom istom roku. Položili základy veľkého a silného Španielska, ktoré sa postupne stalo svetovou veľmocou. Politická autonómia Katalánska ostala za ich vlády udržaná.

Vo vojne Španielska s Francúzskom 1635 - 1639 už ale prišlo k separatistickým hnutiam v Španielsku. Katalánsko už bolo v tom čase dávno neautonómne a nepodarilo sa mu opäť získať autonómiu. Naopak, Španielsko v rámci mierovej dohody muselo jeho severnú časť odstúpiť Francúzom.

V španielskej vojne o dedičstvo 1700-1713, v ktorej išlo o nového následníka trónu, lebo po smrti bezdetného kráľa Karola II., ostal prázdny, podporovali Katalánci Habsburgovca, veľkoknieža Karola, v jeho súperení s Bourbonovcom Filipom z Anjou. Karol II, napokon nevyhral a Katalánci boli tvrdo potrestaní. Bola im odobraná samospráva ich územia. V rokoch 1812 - 1814 sa Katalánsko dokonca stalo súčasťou cisárskeho Francúzska.

Až v roku 1931 získalo Katalánsko - ktoré v tom čase bolo opäť súčasťou Španielska - provizórnu autonómiu, ktorá však bola v roku 1939, po víťazstve diktátora Franca v španielskej občianskej vojne, zrušená. Po smrti Franca v roku 1977 získalo Katalánsko zase provizórnu autonómiu, ktorá bola na základe novej demokratickej ústavy Španielska, v roku 1979 zmenená na úplnú autonómiu.

Smerovanie katalánskej politiky udávala od roku 1980 nepretržite až do roku 2003 koalícia z kresťanských demokratov a katalánskych nacionalistov CiU, vedená Jordi Pujolom. Od roku 2003 až do roku 2010 vládli v Katalánsku socialisti v koalícii s dvoma ľavicovými stranami. Najprv viedol túto koalíciu Pasqual Maraguall a po ňom Jose Montilla. V roku 2006 dostalo Katalánsko nový vyšší štatút autonómie, s rozšírenými kompetenciami. Od roku 2010 vládla v krajine opäť strana CiU.

Katalánci sa pokladajú za samostatný národ.

Zvláštnosťou však je, že pojem katalánskeho národa definujú nie na základe etnickom, ale kultúrnom.

Z pohľadu španielskej ústavy však nie sú v Španielsku nijaké iné národy okrem národa španielskeho - podľa nej existujú len národnosti. V symbolickom ľudovom hlasovaní v decembri 2009 sa 95 percent účastníkov hlasovania vyslovilo za samostatný katalánsky štát v rámci EÚ.

Situácia sa ale dramaticky zmenila v dôsledku ťažkej finančnej krízy, ktorá pred niekoľkými rokmi postihla aj Španielsko a tvrdo zasiahla i Katalánsko.

Barcelona kritizuje Madrid za to, že v rámci zníženia štátneho zadĺženia musia Katalánci transferovať do Madridu neúmerne veľké finančné sumy, ktoré obnášajú až 8 percent úhrnej produkcie Katalánska. Katalánci to považujú za hrubú svojvôľu madridskej vlády a katalánsky minister financií už dlho požaduje totálnu finančnú autonómiu.

Aj tento fakt zvyšuje napätia medzi Madridom a Barcelonou. A Madrid drží Katalánsko proti medzinárodnému právu vo svojom otroctve a EÚ to plne podporuje.

Katalánsko ale nemá nikoho, kto by ho z neho oslobodil tak, ako Rusko oslobodilo svojich ruských bratov v ukrajinskom Donbase od krvavého brutálneho teroru Kyjevom.

[ZDROJ](#)